

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

UNMIT avslutat

Ska det gå bättre den här gången? Förra gången FN:s Östtimormandat avslutats dröjde det bara ett år innan det blev kris i början av 2006 och ISF samt UNMIT skapades för att skapa fred och stabilitet.

FN och ISF "lämnar" landet

UNMIT - United Nations Integrated Mission in Timor Leste (Förenta Nationernas integrerade uppdrag i Östtimor) avslutades formellt med utgången av 2012. Det innebär att den största delen av den utländska FN-personalen redan under hösten lämnat landet och att 900 lokalanställda sagts upp. Kvar blir dels en liten grupp som ska slutföra avvecklingen till den 31 mars dels den FN-personal som arbetar för FN:s olika specialorgan, som är verksamma i Östtimor.

ISF - Förenta Nationernas internationella stabiliseringsstyrka lämnade officiellt landet redan i november, men av de runt 400 australiska och knappt 80 nya-zeeländska soldaterna blir en liten del kvar för avveckling fram till april. Därefter kommer några få militärer att vara kvar för att bistå Östtimors eget försvar F-FDTL.

Avvecklingen är den första av ett FN-uppdrag som förberetts under lång tid i ett samarbete mellan FN och

Östtimors regering. En stor del av UNMIT:s utrustning i Östtimor har överlämnats till regeringen, till exempel 60 fordon den 4 februari. Andra biståndsorganisationer som verkat under UNMIT:s paraply lämnar också kvar utrustning, bland annat datorer.

UNMIT:s mandat

UNMIT fick sitt uppdrag, mandat, av säkerhetsrådet den 2006-08-25 som svar på krisen i april-maj 2006. Uppdraget omfattade att säkerställa lag och ordning samt säkerhet tills Östtimors nationella polis kunde reorganiseras och vara i stånd att återuppta sin roll. Uppdraget omfattade också att bistå regeringen med att organisera val, bygga upp förvaltningskapacitet, kapacitet inom rättsväsendet och säkerhetssektorn, stärka mekanismerna för mänskliga rättigheter samt avsluta utredningar av allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna begångna 1999. Uppdraget innehöll också stöd till regeringens arbete med koordinering av bistånd och främjande av jämlikhet vid uppbyggnaden av institutioner och förordningar.

Mandatet omfattade 1.600 poliser, 34 militära förbindelseofficerer och en mängd civila tjänstemän från många länder, bland andra Sverige.

Avgörande för avslutningen av mandatet har dels

Fortsättning på sidan 5

Fortsättning från sidan 1

varit den östtimoresiska regeringens önskemål dels att läget i Östtimor av FN bedömts vara lugnt och stabilt vilket visats av de under 2012 lugnt och väl genomförda president- och parlamentsvalen.

ISF skapades när den östtimoresiska regeringen under krisen i maj 2006 bad om militär hjälp för att upprätta fred och ordning i landet. ISF har stått under australiskt befäl och dess styrkor till allra största delen av australiska soldater men också av nyzeeländska. Det har också funnits ett koordinationsorgan med representanter för Östtimor, FN och ISF. ISF har samarbetat med Östtimors försvarsstyrka F-FDTL och UNMIT. (Memorandum of Understanding between the Democratic Republic of Timor-Leste, the United Nations, and Australia on the provision of assistance to the Democratic Republic of Timor-Leste, 26 January 2007)

UNMIT:s ekonomiska påverkan

I ett litet, fattigt land påverkas ekonomin kraftigt när en stor grupp välavlönade utlänningar kommer. Det har varit många biståndsarbetare, UNMIT-personalen och ISF-personal som tillfört köpkraft och drivit inflationen. De flesta varorna för utlänningarna har importerats, men tjänster som restauranger, resor och bostäder har tillhandahållits av timoreser. Det här, att huvuddelen av befolkningen lever på ett sätt på en standard och en liten del utlänningar på ett annat sätt på en mycket högre standard, brukar man kalla "dual ekonomi". Restauranger, åkare och uthyrare kommer att få sina inkomster minskade. Dessutom är som sagt 900 lokalanställda uppsagda och måste söka nya arbeten. Och 1.300 säkerhetsvakter i ett bolag kontrakterat av FN har inga uppdrag, när UNMIT är slut.

Tommy Pollák